

aan:

Gemeenteraadsleden van Breda

Cc: College van Burgemeester en Wethouders van Breda

Breda, 18 feb 2024

Betreft: Herstel Ulvenhoutse Bos advies Ecologische Autoriteit.
(Raadsbrief 30 jan. Wethouder Peter Bakker).

Als Natuur- en Milieuvereniging Markkant mede namens IVN Mark & Donge, De Groene Koepel en Adviesgroep BromN geven wij hierbij graag een bijdrage voor de bespreking van de brief van Wethouder Peter Bakker naar aanleiding van het advies van de Ecologische Autoriteit (EA) over de aanpak voor het herstel van het zo gekoesterde Ulvenhoutse Bos (Natura2000).

Daarvoor citeren we allereerst de hoofdconclusies van de Ecologische Autoriteit over de Provinciale Natuurdoelen analyse (NDA), te weten:

Het advies op hoofdlijnen:

• De EA constateert, met de NDA, dat in het Natura 2000-gebied Ulvenhoutse Bos op onderdelen verslechtering is opgetreden en dat verdere verslechtering niet kan worden uitgesloten. Het is **wettelijk niet toegestaan om te wachten met het treffen van maatregelen totdat verdere verslechtering optreedt.**

• Met uitsluitend uitvoering van bestaande en geplande maatregelen is **verdere verslechtering van de natuur** niet te voorkomen, waardoor het onzeker is of de doelen behaald kunnen worden. Aanvullende maatregelen zijn noodzakelijk.

• Denk hierbij aan het verminderen van de hoeveelheid stikstof in de natuur, verbeteren van het watersysteem, reguleren recreatie en aanpassen van het beheer.

• Voor duurzaam herstel van de natuur is het nodig dat het inzicht in het natuurlijk functioneren van het gebied wordt verbeterd, vooral op het gebied van water en bodem. Ook is onderzoek nodig naar mogelijke effecten van grondwateronttrekkingen en indien nodig ook naar maatregelen om de droogte die dit veroorzaakt te verminderen.

• Daarnaast moeten de **doelen voor verbetering van natuurkwaliteit in Ulvenhoutse Bos meer concreet** gemaakt worden.

Het valt ons op dat de zinsnede dat ‘het wachten met maatregelen wettelijk niet is toegestaan’ geen aandacht krijgt en ook niet op de website van het GGA (Gebieds Gerichte stikstof Aanpak) vermeld wordt.

We benadrukken daarom dat de huidige verslechtering van de natuur in het Ulvenhoutsebos wettelijk NIET is toegestaan. En dringen daarom aan op maatregelen van de gemeente en andere verantwoordelijke overheden om het overtreden van de wet door af te wachten te voorkomen.

Bij het onderwerp “Welke maatregelen moeten en kunnen snel worden genomen?” noemt de Ecologische Autoriteit als de eerste maatregel die in ieder geval genomen moet worden het:

Verlagen van de stikstofdepositie door bronaanpak.

De stikstofdepositie is zonder aanvullende maatregelen ook in 2030 te hoog voor de aanwezige natuur. Door de langjarige accumulatie van stikstof in de bodem is er een sterke eutrofiering opgetreden die zichtbaar is aan een sterke dominantie van braam in de ondergroei en de sterke achteruitgang van de voor dit bos zo kenmerkende (en zeldzame) voorjaarsflora.

Een voortdurende belasting met stikstof vanuit de omgeving, zal er uiteindelijk voor zorgen dat de bodem zodanig van samenstelling verandert dat de doelen steeds verder uit het zicht raken. (blz 4).

Zonder die bronmaatregelen is ook volgens het RIVM de overlevingskans¹ van het Ulvenhoutsebos in 2030 slechts 17 % zoals we u eerder informeerden.

Over die bronnen hebben we u met de Inventarisatie Piekbelasters Ulvenhoutse Bos van 22 december 2021 al geïnformeerd. Het betreft een aanzienlijk deel binnen de gemeente Breda, maar ook uit de omliggende gemeentes. In hoofdzaak – maar niet uitsluitend – vanuit agrarische

1) Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied. Ministerie-LNV 10 juni 2022. Kaart 2. Blz. 24. Mate van KDW overbelasting in 2030.

ondernemingen. In mindere mate veroorzaken ook consumenten en verkeer, volgens de Gebieds Gerichte Aanpak (GGA) schadelijke effecten op het Ulvenhoutse Bos.

Hoewel de bronnen dus al geruime tijd bekend zijn, bleek bij een bespreking met de Ecologische Autoriteit dat zij die niet kenden en er juist wel veel behoefte aan hadden. Maar op grond van vermeende privacy aspecten werden die niet aan hen aangeleverd, wat uiteraard hun werk bemoeilijkt. Daarop hebben wij hen de op grond van openbare gegevens verkregen Inventarisatie Piekbelasters Ulvenhoutsebos rechtstreeks toegezonden. In hoeverre die al betrokken zijn bij het advies weten we niet. Het verbaast ons wel dat deze inventarisatie Piekbelasters niet via de reguliere kanalen van GGA en Provincie zijn aangeleverd. Te meer daar dit als 'burger initiatief' waarschijnlijk landelijk een van de weinige inventarisaties van Piekbelasters is. Wij dringen er op aan om deze informatie te benutten en er de Ecologische Autoriteit over te informeren.

Dit is ook van belang voor de participatie van natuurverenigingen en burgers in de aanpak van natuurherstel van het Ulvenhoutse Bos. Tot nu toe is dit een vrij gesloten circuit van ambtelijke vertegenwoordigers, terreinbeheerders en ZLTO aan de gebiedstafel. Maar geen lokale natuur- en milieuverenigingen. Hoewel als een uitzondering voor het Ulvenhoutsebos wel de BMF mag deelnemen, zijn de deelnemers gehouden om de informatie niet te delen met hun achterban, voordat deze aan bestuurders wordt voorgelegd. Al ruim een jaar wordt er gesproken over een participatietraject, zonder dat wij enige resultaten zien. Graag zien we ook hier openheid en transparantie over het handelen van de overheden door volwaardige deelname van burgers.

Tenslotte meldt de wethouder in de raadsbrief dat snelle actie om verdere – wettelijk niet toegestane – verslechtering te voorkomen noodzakelijk is en dat er 'bij de provincie Noord-Brabant op aangedrongen is om dit zo spoedig mogelijk te doen'.

Behalve dat resultaten dan pas na de zomer verwacht worden, gaat dit voorbij aan wat de gemeente Breda zèlf als hoeder van het zeldzame Ulvenhoutse Bos zou kunnen doen. Dat is naast de actieve inbreng - met participatie! - in het natuurherstel van het Ulvenhoutse Bos ook de aanpak van bronnen in Breda en in het Markdal. Het huidige natuur- en beekherstel in het Markdal vraagt ook daar om de piekbelasters om te vormen naar duurzame landbouw ondernemingen. Een combinatie van beide projecten op dit onderwerp is nodig, ook al zullen er daarvoor waarschijnlijk 'hokjes' doorbroken moeten worden.

Anders blijft het in het Ulvenhoutse Bos en het Markdal ondanks alle goede bedoelingen 'dweilen met de kraan open'.

We hopen dat u deze informatie kunt gebruiken voor het bespreken van de Raadsbrief van 30 jan. over het advies van de Ecologische Autoriteit om daarmee richting te geven aan spoedige maatregelen, juist ook vanuit de gemeente Breda.

Als afschrift informeren we de aangrenzende gemeenten en andere bij het natuurherstel van het Ulvenhoutse Bos betrokken overheden.

Mede namens natuur- en milieuverenigingen IVN Mark & Donge, De Groene Koepel en Adviesgroep BromN

Peter von Meijenfeldt
Voorzitter Natuur- en Milieuvereniging Markkant

Contact: 06-40007219

in afschrift aan:

Tweede Kamer Commissie LNV
Provinciale Staten Noord Brabant
Gedeputeerde Staten Noord Brabant
Gemeenteraad en College van B&W van Breda,
Gemeenteraad en College van B&W van Oosterhout,
Gemeenteraad en College van B&W van Alphen-Chaam,
Gemeenteraad en College van B&W van Gilze en Rijen
Gemeenteraad en College van B&W van en Etten-Leur
Bestuur GGA Ulvenhoutse Bos t.a.v. voorzitter dhr. H. van Stokkom
Algemeen Bestuur Waterschap Brabantse Delta
Dagelijks Bestuur Waterschap Brabantse Delta